

Aan: Mevrouw Touria Meliani, wethouder van o.a. monumenten
De Heer Victor Everhardt, wethouder van o.a. financiën
De Heer Egbert de Vries, wethouder van o.a. water
Stadhuis
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Cc Gemeenteraad Amsterdam, Eveliene Wiebes, Martine van Lier

Betreft: Noodkreet Varend Erfgoed Amsterdam

Geachte Mevrouw Meliani, Heren De Vries en Everhardt,

De FVEN vraagt hierbij graag uw aandacht voor het volgende.

De Amsterdamse gemeenteraad heeft in mei 2020 de nota Varen deel 2 vastgesteld, die een uitwerking is van de nota Varen deel 1. Een aantal beleidsbeslissingen uit deze nota's treffen het Varend Erfgoed ernstig, namelijk het verhogen van de tarieven voor de doorvaart (vignet) en het stellen van emissie eisen.

Op 29 februari van het vorig jaar heeft de FVEN hierover haar zorgen per brief kenbaar gemaakt aan de Raadscommissie Mobiliteit, Luchtkwaliteit en Duurzaamheid van de Gemeente Amsterdam. De FVEN heeft in deze brief (bijlage) en tijdens de inspraak bij de behandeling van de Nota een uitzonderingspositie bepleit voor het Varend Erfgoed inzake zowel de kosten voor het vaarvignet als de duurzaamheidseisen. Een motie van de Amsterdamse oppositie partijen die de gemeente opriep om dergelijk uitzonderingsbeleid nog in 2020 te maken (motie 605), haalde het net niet. Een motie om te onderzoeken hoe die uitzonderingspositie de komende tijd kan worden uitgewerkt, is echter met algemene stemmen aangenomen (motie 551).

De FVEN is er zeer bezorgd over dat er nu, bijna een jaar later, nog geen enkele voortgang is geboekt op beide dossiers. Er is weliswaar overleg met de gemeente over duurzaamheid, maar ondanks herhaald aandringen is ons niets bekend over het bepleite onderzoek naar de uitzonderingspositie. Dit steekt des te meer omdat nu de nieuwe vignettarieven bekend worden. Het blijkt helaas dat het Varend Erfgoed op geen enkele manier wordt tegemoetgekomen. Er is geen sprake van een uitzonderingspositie. In tegendeel, de tarieven voor historische pleziervaartuigen die zijn opgenomen in het landelijke Register Varend Erfgoed (ca. 40 stuks), om te mogen liggen en varen in Amsterdams water, zijn even hoog als de tarieven die gehanteerd worden voor de professionele passagiersvaart. Eigenaren van deze vaartuigen maken zich hierover ernstige zorgen. Zij geven aan dat er niets anders over blijft dan de stad te verlaten en elders een ligplaats te zoeken. Jachthavens met allerhande voorzieningen rekenen minder dan de gemeente Amsterdam. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

De FVEN kan dit beleid niet in overeenstemming brengen met de mooie woorden die de gemeente in beleidsnota's spreekt over de waarde van het Varend Erfgoed voor Amsterdam als waterstad¹. De FVEN kan dit beleid ook niet in overeenstemming brengen met de motie die met algemene stemmen is aangenomen om te onderzoeken hoe de uitzonderingspositie voor het Varend Erfgoed de komende tijd kan worden uitgewerkt.

De FVEN roept u daarom op de prijzen van de vaarvignetten voor de schepen die zijn opgenomen in het RVEN/het landelijk register zo spoedig mogelijk naar beneden bij te stellen, dan wel deze historische schepen geheel vrij te stellen van het betalen van dit vignet. In de tussentijd adviseren wij de in ons Register opgenomen schepen, hun vignet niet te betalen.

Tevens blijft de FVEN bij de Gemeente Amsterdam aandringen op het realiseren van een passantenhaven voor geregistreerd Varend Erfgoed, ook hierin zit geheel geen schot.

N.B.

Een voorbeeld: een erkend historisch scheepje (ouder dan 50 jaar) van 16 x 4 meter, opgenomen als Varend Monument® in het register van de FVEN, betaalt voor het mogen liggen en varen in Amsterdam ('Rood' vaarvignet) inmiddels € 3.325 per jaar (enkele jaren geleden was dit nog € 480). Dit ook nog zonder enkel recht op elektra, water, ligplaatsgarantie, beveiliging, zoals altijd wél aanwezig in een jachthaven. Het zelfde scheepje betaalt in 2021 slechts € 997 voor een zogenaamd 'Groen' vaarvignet.

Wordt hiermee **"...het koesteren van historische schepen voor de charme van de stad..."** bedoeld?

Gaarne tot een toelichting bereid, verblijft,
Hoogachtend,

drs H.A. (Huib) Haccoû
Secretaris Federatie Varend Erfgoed Nederland
secretaris@fven.nl
www.fven.nl

¹ In de Nota Watervisie Amsterdam 2040 die op 14 september 2016 is vastgesteld door de Amsterdamse gemeenteraad, staat dat de gemeente het maritiem erfgoed wil koesteren omdat historische schepen bijdragen aan de charme van de stad en ze het nautisch historisch verleden 'beleefbaar' maken.

BIJLAGE

Aan de leden van de Raadscommissie
Mobiliteit, Luchtkwaliteit en Duurzaamheid
van de Gemeente Amsterdam.

Per mail gestuurd naar de mail adressen:
mailboxraadscommissieMLDvoorburgers@amsterdam.nl
e.braak@amsterdam.nl

Amsterdam, 29 februari 2020

Betreft:
Informatie ten behoeve van de vergadering van uw Commissie d.d. 26 maart 2020 over de Nota Varen deel 2;

Bijlagen:
Position Paper FVEN Verduurzaming Varend Erfgoed
Passantenhaven voor Registerschepen Varend Erfgoed Nederland

Geachte Commissieleden,

Aangezien uw Commissie binnenkort vergadert over de Nota Varen deel 2, vraagt het bestuur van de FVEN hierbij graag uw aandacht voor de volgende drie punten:

- 1) Onze zorgen over een aantal aangekondigde maatregelen uit de Nota Varen deel 2 die van invloed zijn op het Varend Erfgoed: uitstootvrij varen en de verhoging van de tarieven voor het vaarvignet in Amsterdam;
- 2) Onze ideeën omtrent een verduurzaming van- en een mogelijke uitzondering op de plicht tot uitstootvrij varen van de historische pleziervaart; in het FVEN Position Paper Varend Erfgoed dat is onderschreven door alle besturen van de behoudsorganisaties aangesloten bij de Federatie Varend Erfgoed Nederland;
- 3) Onze uitwerking van het plan om in het Amsterdams havengebied een passantenhaven aan te wijzen voor het geregistreerd Varend Erfgoed; zie de bijlage "Passantenhaven voor Registerschepen Varend Erfgoed".

Ad 1)

Voor het Varend Erfgoed zijn vooral van belang hetgeen de gemeente van plan is te regelen omtrent het uitstootvrij varen en de verhoging van de doorvaart- en liggelden. De beslissingen die de gemeente daarover voornemens is te nemen, hebben immers direct gevolgen voor het voortbestaan van het Varend Erfgoed. In de nota staat dat uitstootvrij varen in 2025 verplicht is voor pleziervaart in het stadscentrum, uitgezonderd de doorgaande-vaarroutes en dat vanaf 2030 uitstootvrij varen voor al het Amsterdams binnenwater geldt. En dit geldt al voor de passagiersvaart in 2022.

Uitstootvrij varen

De FVEN vraagt zich af of de gemeente voldoende rekening heeft gehouden met het Varend

Bij de FVEN aangesloten behoudorganisaties: Stichting tot Behoud van Authentieke Stoomvaartuigen en Motorsleepboten; Landelijke Vereniging tot Behoud van het Historisch Bedrijfsvaartuig; Nederlandse Vereniging tot Behoud van Zeilwheerries "Het Zeilend Scheehout"; Nautische Vereniging Oude Reddings Glorie; Stichting Behoud Hoogaars; Stichting Kotterzeilen en Kotterbehoud; Stichting Langedijk Waterrijk; Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten; Vereniging Botterbehoud; Vereniging van Booteigenaren "Oude Glorie"; Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw; Vereniging De Motorsleepboot; Vereniging Klassieke Scherpe Jachten, Behoudsvereniging Klassieke Polyester Jachten, Zweedse Klassiekers Club en de Collectie Houdende Scheepvaartmusea.

Erfgoed onder de schepen die te maken krijgen met dit beleid. Van de varende woonschepen en de circa 12.000 pleziervaartuigen in de Amsterdamse wateren zijn er momenteel 100 geregistreerd als Varend Erfgoed of Varend Monument in het Register Varend Erfgoed Nederland. De nota gaat niet in op de vraag hoe het beleid uitpakt voor het Varend Erfgoed. Zo lijkt de nota er vanuit te gaan dat alle pleziervaartuigen elektrisch zullen en kunnen gaan varen. De nota zet hiervoor 50 à 100 laadpalen, een website en een investering van nog geen miljoen euro in. Bij veel Varend Erfgoed is de (kolen/diesel) machine/motor een essentieel onderdeel van de monumentale staat. De FVEN denkt graag mee hoe behoud van Varend Erfgoed en duurzaamheid te combineren zijn, zie punt 2.

Vaarvignet

Het middels de tariefstelling reduceren van de drukte op de Amsterdamse wateren leidt tot onbetaalbare consequenties voor het varen en liggen van (woon)schepen met Erfgoed waarden in de Amsterdamse Wateren. Een simpele berekening wijst uit dat hier jaartarieven van meer dan € 8.000 in beeld komen voor Varend Erfgoed schepen die ook als woonschip dienst doen. Dit baart ons zorgen. In dit verband verzoeken wij u om bij het College van B&W te vragen naar de stand van zaken rond de motie Duijndam uit 2019 waarin het bestuur gevraagd wordt eigenaren te 'verleiden' hun Varend Erfgoed te koesteren. Die verleiding zou bijvoorbeeld vorm kunnen krijgen door een onderscheid in tarifiering voor Varend Erfgoed en andere gebruikers van ligplaatsen en doorvaartroutes. Ook rond dit punt biedt de FVEN aan mee te denken bij het formuleren van beleid dat het voortbestaan van Varend Erfgoed beschermt.

Ad 2)

Duurzaamheid is ook voor de FVEN een belangrijk thema. Het Varend Erfgoed kent een grote diversiteit aan schepen: kleine/grote schepen en motoren; oude/nieuwere motoren, stoommachines, etc. die ook qua mogelijkheden voor reductie van uitstoot sterk verschillen. Een deel vaart met oude kolen/diesel machines/motoren die een onlosmakelijk onderdeel vormen van hun monumentale staat. Het reduceren van uitstoot, laat staan het uitstootvrij maken is voor dat deel van de vloot zeer complex, zo niet onmogelijk. Ook wil de FVEN benadrukken dat het Varend Erfgoed niet onder één noemer gebracht kan worden met het beroepsmatige scheepvaartverkeer. Varend Erfgoed maakt substantieel minder vaarbewegingen per tijdperiode dan het beroepsmatige scheepvaartverkeer/-passagiersvaart.

Dat neemt niet weg dat er wel wat moet en kan gebeuren. Alleen met mate en gedifferentieerd gaat dat succes hebben. Voor het deel van het Varend Erfgoed dat op diesel vaart zou bekeken kunnen worden of het overgaan op een andere minder milieubelastende brandstof ('synthetische brandstof / schone diesel') mogelijk is en onder welke voorwaarden dat zou kunnen gebeuren. De FVEN zou graag zien dat hieromtrent onderzoek gestart wordt. Rond de (on)mogelijkheden van uitstootvrij varen van de transportsector is in de Nota Varen deel 2 veel onderzoek aangekondigd, is de gemeente bereid om dergelijk onderzoek ook voor het Varend Erfgoed te doen?

In dit verband wijst de FVEN tevens op de motie 2016/577 waarin het College wordt opgeroepen beperkende regelgeving voor het voortbestaan van het Varend Erfgoed op te sporen met het doel belemmeringen weg te nemen en uitzonderingen en/of ontheffingen mogelijk te maken. De raadsleden Temmink en Biermond hebben in 2019 vastgesteld dat deze motie nog niet is uitgevoerd en het College opgeroepen dat als alsnog te doen.

Bij de FVEN aangesloten behoudorganisaties: Stichting tot Behoud van Authentieke Stoomvaartuigen en Motorsleepboten; Landelijke Vereniging tot Behoud van het Historisch Bedrijfsvaartuig; Nederlandse Vereniging tot Behoud van Zeilwerries "Het Zeilend Scheehout"; Nautische Vereniging Oude Reddings Glorie; Stichting Behoud Hoogaars; Stichting Kotterzeilen en Kotterbehoud; Stichting Langedijk Waterrijk; Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten; Vereniging Botterbehoud; Vereniging van Booteigenaren "Oude Glorie"; Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw; Vereniging De Motorsleepboot; Vereniging Klassieke Scherpe Jachten, Behoudsvereniging Klassieke Polyester Jachten, Zweedse Klassiekers Club en de Collectie Houdende Scheepvaartmusea.

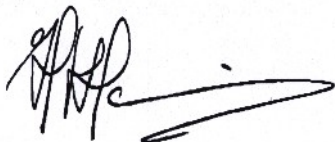
Ad 3)

In de Nota Watervisie Amsterdam 2040 die op 14 september 2016 is vastgesteld door de Amsterdamse gemeenteraad, staat dat de gemeente het maritiem erfgoed wil koesteren omdat historische schepen bijdragen aan de charme van de stad en ze het nautisch historisch verleden 'beleefbaar' maken. Die koestering houdt in dat de mogelijkheden tot bescherming van historische woonschepen en Varend Erfgoed nader worden verkend en ook "...wordt gekeken of een (nieuwe) passantenhaven voor Varend Erfgoed tot de mogelijkheden behoort..."(p. 37). Als mogelijke plek hiervoor benoemt de nota onder meer het IJ bij het NDSM-terrein.

Inmiddels zijn we 3,5 jaar verder en er is tot nu toe geen concreet voorstel voor zo'n passantenhaven in de gemeente Amsterdam bekend. Daarom heeft de FVEN op verzoek van de Port of Amsterdam (PoA) een plan neergelegd over welke mogelijkheid wij hiervoor zien (bijlage 2). En omdat we willen voorkomen dat het geregistreerd Varend Erfgoed het gevoel heeft alleen tijdens Sail Amsterdam in de stad welkom te zijn, achten we voortvarendheid met het realiseren van een dergelijke nieuwe passantenplek geboden. Het zou mooi zijn als tijdens Sail Amsterdam bekend is waar de nieuwe plek is en onder welke condities er gebruik van kan worden gemaakt. Hierbij verzoeken wij uw Commissie het College te adviseren een dergelijke Erfgoed Passantenhaven met voortvarendheid aan te wijzen.

In de verwachting dat deze inbreng aanleiding mag zijn voor een mondelinge inbreng en toelichting in uw Raadscommissie waarbij wij ook in kunnen gaan op vragen van de leden van uw Raadscommissie Mobiliteit Luchtkwaliteit en Duurzaamheid, verblijven wij,

Met vriendelijke groeten,

drs H.A.(Huib) Haccoû
Voorzitter Federatie Varend Erfgoed Nederland.